

Съ тия вродени качества и капризно развити инстинкти, Олафъ ванъ Гелдернъ влачи своята световна съдба, и едва ли може се каза че не е доволенъ отъ нея. Види се, средъ неприятната действителность и безсънни нощи, пълни съ безпокойни мечти и кошмарни привидения, него ще спохождатъ не рядко и хубави сънища. А нима сънищата не сж, и те, изворъ на щастие? Най-хубавия неговъ сънъ е — сънътъ за живота му следъ смъртъта. И орисията на досегашния му животъ като чели никакъ подкрепя неговата вяра, че това не ще е само сънъ. Може тя да е наивна — дори твърде наивна — нещо като вярата на Ибсеновия Хелмеръ, който се залъгва съ блянъ че е призванъ да извърши велико нещо на божия святъ. И колко правъ е другъ единъ херой отъ същата Ибсенова драма — Дива патица — съ горчиво истинните думи: Оставете човеку световната измама! За да го удържи въ живота, тая негова световна измама е и необходима и желателна — за да го удържи въ живота, който не му е същинска майка. Тоя животъ не всякога е поднасялъ вкусни блюда на трапезата му, както се вижда отъ следните няколко: — Като е прескачалъ ведножъ плетъ (не следъ, а преди двайсетъ годишната си възраст, тоестъ не за кобилица го е прескачалъ) счупилъ е надве свирката на десния си кракъ; тресла го е тригодишна треска; три пъти сж го влачили коне и по единъ път е падалъ отъ и подъ файтонъ; десетина пъти сж го давили псета; ведножъ се е давилъ; и още ведножъ безъ малко е щялъ да се ожени; ведножъ е измъкнатъ изподъ вагоните на изщъпнатъ отъ релсите тренъ; ведножъ сж го гонили и пушкали подире му кръвожадните прусаки (1877 *)... И горенъ, и бесенъ, и заравянъ е живъ въ земята. Прилича на легенда, нали? Все пакъ тя е действителна, както и оная на баща му, стария ванъ Гелдернъ, когото Господъ е обичалъ, та го е орисалъ съ легенда.

На развитието на негова талантъ, освенъ Господъ съ легендата си, влияли сж скитанията му дома и по чужбина. До колкото мога да съдя азъ, главните станции на неговото художествено развитие сж станциите на скитанията му: Виена, Парижъ и Лайпцигъ. Особенно последнята, — дето той си е